

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5.

Fylke: Akershus

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Hurdal

Emne: Vann-bæring

Bygdelag:

Oppskr. av: Olav Tøker

Gard: flere gardar

(adresse): Hurdal i Romerike

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Oskar Lundby, 70 år, gårdbruker.

SVAR

17/3-1949.

1. En har i minnelige tider bori heim vatn med vass-sela og 2 bøtter. Til vass-sela har en mest brukt et nokse rett tre som hviler over den eine skuldra (på skrå framover). Den eine botte blir da hengende litt foran kroppen, og den andre litt bak; men ikke mer vridd enn en med letthet kan holde i en bottehaug med hver hand. En har også brukt vass-sela som var uthola for nakken og som hvilte over begge skuldre. De siste 60-70 år har en brukt jernlenker og jernkroker i vass-selan.

For 50 år sia vart det mest brukt tre-bøtter til vatn baring; men enkelte begynte da med jern bøtter. Dølstuen som døde for 10 år sia, var bøtter og laga bespann og bøtter til de fleste i Hurdal.

2. At 2 mann bor et her mellom seg i en stang, er ikke kjent i Hurdal. Men avlange vass-sær er blitt brukt på den måten at

2 stykker bar den mellom seg, en i hvert øre.
Slik bar de inn mjølka fra fjøst an.
(mjølkesåer.)

3. Ole Nordlia (ved Flaen) brukte i ungdommen en mei (ski) som han satte vass-karet på og skæ det foran seg. En bruker da ei treskive oppi vatnet så det ikke skvulper over. Meien var lage som en liten slea mei.

4. Det har alltid vært kjerringe og ungene som har sliti med vass-bæring, eller helst tjenestefjentene der de har hatt råd til å ha såke.

5. De aller fleste bruk, helst de små, bærer vatn til fjøs og kjøkken den dag i dag. Mange har vassile like på oversia av husa; men de legger ikke vannledning likevel. "Vatnet kan bli borte," sier de.

6. De store gardar kjører mye vatn på slea om vinteren

7. I 1890 åra fikk endel gardar innlagt vatn med jernrør f. eks: søndre Rund, Lundby, Flaen.

Før denne tida var det i Nordlia og på Flaen lagt med stokker som det var bora høl igjennom.

I dag er det kan hende lagt inn vatn i kjøkken og fjøs på $\frac{1}{3}$ av brukene i bygda. Noen har handpumpe. Risten må ennå bære alt vatn, og så til hegevaning.

På søndre Flaen har de etta krigen

lagt vannledning til åkervatning,
den første i sitt slag i Flurdal.

Ellers er det 2 små vannverk i Flurdal
Knai-ledningen fra Brustedstubbekken og
Dramsgjern vannverk til Flurdal Verk
og andre.

På Flurdal Prestegård la presten i
forsige århundre ned ei vann-
renne av tre fra skogen utover
garden. Et vess-hjul ble satt
opp utover låven, og så brukte
han flomvatnet om høsten til
å kreske med, forteller gamle folk.

3030

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING